

Howard Philips Lovecraft

ZEII CEILALȚI

În vârful celui mai înalt munte din lume își au sălașul zeii pământului, care nu îngăduie să fie văzuți de nici un muritor. Cândva locuiau pe culmi mai joase, însă oamenii din câmpii escaladau cu tot mai multă îndrăzneală pantele stâncoase și înzăpezite, împingându-i pe zei spre aceste ultime înălțimi unde se află în prezent.

Părăsindu-și sălașul anterior, și-au luat cu ei tot ce putea să le trădeze prezența. Au lăsat, totuși, o sculptură cioplită în coasta unui munte cunoscut sub numele de Ngramek.

Trăiesc acum în necunoscuta țară Kadath, într-un pustiu înghețat pe care nici un om nu-l străbate, și s-au sălbăticit. Sunt aspri și, dacă odinioară acceptau ca oamenii să-i facă să se mute, astăzi le interzic să vină acolo, iar dacă vin, le interzic să plece înapoi. E preferabil ca oamenii să nu știe de Kadath, țara din pustiu înghețat, altfel vor fi tentați să se ducă acolo.

Câteodată, când zeii au nostalgia lăcașului lor dinainte, vizitează în tăcerea nopții munții pe care au trăit mai demult și plâng încetișor, încercând să se joace ca odinioară pe pantele bine știute.

Oamenii au simțit lacrimile zeilor pe Thurai cel cu vârful înzăpezit, dar și-au zis că era ploaia; au auzit și suspinele lor, în zori, în vânturile tânguitoare din Lerion.. Zeii călătoresc pe corăbiile norilor, iar sătenii înțelepți cunosc legendele care-i împiedică să umble prin unii munți noaptea, când cerul e înnoțat, fiindcă zeii nu mai sunt atât de îndurători ca în alte rânduri. La Ulthar, pe celălalt mal al râului Skai, locuia cândva un bătrân dornic să-i vadă pe zeii pământului. Un om tare înțelept, care cunoștea cele șapte cărți secrete ale lumii, ca și manuscrisele din îndepărtata și pietrificata cetate Lomar. Numele lui era Barzai Înțeleptul. Sătenii povestesc cum a urcat el muntele, în noaptea unei eclipse bizare.

Știa atâtea lucruri despre zei și despre venirile și plecările lor, le ghicea aut de bine tainele, că lumea îl credea și pe el un semizeu.

El fusese acela care îi sfătuisese pe târgoveții din Ulthar să oprească prin lege uciderea pisicilor, el arătase tânărului preot Atal unde se duc pisicile negre în miezul nopții de Sfântul Ioan. Barzai era priceput în știința zeilor pământului și dorea nespuse să-i vadă la chip. Își închipuia că adâncă sa cunoaștere a zeilor îl va apăra de mânia lor. Așa că se hotărî să urce pe vârful stâncos al muntelui Hatheg-Kla, într-o noapte când era sigur că zeii aveau să fie acolo.

Hatheg-Kla se află în pustiu pietros de dincolo de Hatheg, al cărui nume îl poartă, și se înalță ca o statuie de piatră la capătul unui templu tăcut. Vârful lui e mereu înfășurat în cețuri, întrucât cețurile sunt amintirile zeilor, iar pe atunci zoilor le plăcea mult ținutul Hatheg. . . Adesea, zeii pământului veneau în Hatheg cu corăbiile lor de nori, împrăștiind pe pante aburi albicioși când dansau în vârful muntelui printre amintirile lor, pe clar de lună. Sătenii din Hatheg pretind că-i imprudent să urci muntele și pe vreme bună, iar ca să urci acolo noaptea, când aburii albicioși ascund

piscul, e primejdie de moarte.

Însă Barzai nu ținu seama de vorbele lor când sosi din Ulthar, însoțit de tânărul preot Atal, discipolul său. Atal nu era decât fiul unui hangiu și se temea întrucâtva, dar tatăl lui Barzai fusese senior, într-un castel străvechi; de aceea Barzai nu avea asemenea superstiții de rând. El nu-i lua în seamă pe sătenii înfricoșați. Cei doi ieșiră din târg și se adânciră în pustiul de piatră, în ciuda văicărelilor cu care îi însoțiseră țăranii. Noaptea, lângă focul lor de tabăra, vorbeau despre zei. Călătoriră astfel vreme de mai multe zile și văzură de departe mărețul Hatheg-Kla, aureolat de ceață. În a treisprezecea zi, ajunseră la poalele muntelui, iar Atal nu-și mai ascunse teama. Dar Barzai era bătrân și înțelept. Lui nu-i era frică. Își începu cu curaj drumul în sus, pe panta necălcată de vreun om încă din epoca lui Sansu (la care face cu groază aluzie în manuscrisele pnakotice).

Calea lor trecea numai pe stâncă și devenise periculoasă din pricina crăpăturilor, a colților de piatră și a avalanșelor. Apoi vremea se făcu rece și ninse. Barzai și Atal alunecau și cădeau pe când se cățarau ajutându-se cu toiegele și cu securea. În sfârșit, acrul se rarefie, iar cerul își schimbă culoarea. Cățărătorii începură să respire greu. Dar meraseră mai departe, încântați de neobișnuitul peisajului, ațâțați de ceea ce urma să se întâmple pe culme când avea să strălucească luna și aburii albicioși aveau să se împrăstie.

Vreme de trei zile se tot cățărara spre acoperișul lumii, apoi făcură popas, așteptând ca luna să se ascundă în nori. În următoarele patru nopți nu apăru nici un nor, iar luna sclipea rece prin ceața ușoară ce înconjura piscul tăcut. Apoi, în cea de-a cincea noapte, când luna era plină, Barzai văzu niște nori groși sosind dinspre nord și stătu de veghe împreună cu Atal, așteptându-i să se apropie. Ei pluteau, grei și misterioși, cu o deliberată încetineală. Se rânduiră în jurul muntelui, mult deasupra celor ce vegheau, ascunzând de ochii lor luna și piscul. Cei doi oameni priviră cu încordare într-acolo o oră întreagă, iar în acest timp norii se învolburau și stratul lor devenea tot mai dens.

Barzai cunoștea obiceiurile zeilor pământului. Asculta cu atenție, însă Atal resimțea răceala nopții umede și-i era teamă. Când Barzai începu să se cațere mai sus, făcându-i semn și lui, Atal ezită multă vreme să-l urmeze. Iar când, în cele din urmă, se puse în mișcare, Atal abia vedea forma cenușie a lui Barzai pe pantă, în lumina tulbure a lunii. Barzai era destul de departe în fața lui și părea să se cațere cu mult mai ușor decât Atal, în ciuda vârstei sale. El nu se temea de înălțimea devenită insuportabilă și nu pregeta dinaintea despicăturilor largi, care lui Atal, când trebuia să le depășească, îi dădeau amețeli. Continuară deci să urce peste stânci și genuni periculoase, înfiorați uneori de liniștea adâncă a vârfurilor înghețate și dezolate, de înălțimile de granit. Deodată, Barzai dispăru din privirile lui Atal, escaladând un perete ce părea că se înalță acolo anume spre a bara Trecerea oricui nu era un admirator al zeilor pământului. Atal se afla mult mai jos și se întreba ce-i rămânea de făcut odată ajuns acolo, când observă că lumina se întărise în mod ciudat, do parcă vârful fără nori, loc ide întâlnire al zeilor sub revărsări de lună, ar fi fost foarte aproape. Și în vreme ce se cățara pe peretele uriaș j spre cerul luminat, o spaimă imensă puse stăpânire pe el. Distinse prin ceață glasul

lui Barzai, care striga în extaz:

— I-am auzit pe zei! I-am auzit pe zeii pământului cântând pe Hatheg-Kla. Vocile zeilor pământului îi sunt acum cunoscute lui Barzai Profetul! Ceata e ușoară și luna strălucitoare, încât o să-i văd pe zei dansând pe piscul pe care l-au iubit atâta în tinerețea lor. Înțelepciunea lui Barzai l-a făcut mai mare decât zeii pământului, iar împotriva voinței sale farmecele și piedicile lor rămân neputincioase. Barzai îi va privi pe zei, zeii cei orgolioși, zeii cărora nu le place să fie văzuți de om.

Atal nu mai putea auzi glasul acela, însă era acum foarte aproape de peretele uriaș și căuta locuri de sprijin. Apoi auzi vocea lui Barzai întărită și ascuțită.

— Ceața e foarte ușoară și luna aruncă umbre pe pantă, glasurile zeilor pământului sunt puternice, se tem de venirea lui Barzai înțeleptul, care e mai mare decât ei. Lumina lunii tremură pe când zeii dansează. Le văd siluetele dansând și dezlănțuindu-se în sclipirea lunii. Lumina slăbește și zeii se tem . . .

Când Barzai striga aceste cuvinte, Atal avansa spre vârf ca și cum legile pământului se înclinau dinaintea altor legi mai puternice. Căci, dacă locul era mai abrupt ca oricând, drumul devenise acum nespul de ușor, iar povârnișul nu mai fu decât o piedică neînsemnată când îl atinse și se lăsă să alunece în sus pe perete. Lucirea lunii scăzuse în mod inexplicabil și, în vreme ce Atal își continua sușul prin ceață, își auzi tovarășul urlând în întuneric:

— Luna e sumbră și zeii dansează în noapte. Cerul e cuprins de teroare, căci peste lună s-a abătut o eclipsă pe care nici o carte omenească ori divină n-a prezis-o vreodată. O magie necunoscută domnește pe Hatheg, fiindcă strigătele zeilor înfricoșați s-au prefăcut în hohote de râs, iar pantele de gheață urcă în corurile negre spre care mă îndrept Hei! Hei! În sfârșit! În lumina vagă îi disting pe zeii pământului.

Atunci Atal, alunecând pe pantele vertiginoase, auzi în beznă un râs înspăimântător, amestecat cu un țipăt cum nu s-a mai pomenit vreodată, poate doar în acel Phlegethon al unor coșmare cu neputința de povestit. Un țipăt în care se răsfrângeau toată oroarea și toată groaza unei vieți întregi, adunate într-o singură clipă.

— Ceilalți zei, zeii infernurilor exterioare care-i apără pe nevolnicii zei ai pământului! Nu te uiți! Întoarce-te! Nu privi! Răzbunarea abiselor fără capăt! Acest hău cumplit și blestemat. . . Zei milostivi ai pământului! . . . Cad în cer!

Iar pe când Atal închidea ochii, își astupa urechile și încerca să fugă spre a scăpa de atracția puternică a înălțimilor necunoscute, o furtună teribilă izbucni pe Hatheg-Kla, trezindu-i din somn pe bravii săteni din câmpii și pe bunii târgoveți din Hatheg, Nir și Ulthar și făcându-i să privească printre nori ciudata eclipsă de lună pe care nici o carte n-^o prevăzuse. Când luna dispăru, în sfârșit, Atal era în siguranță pe ghețurile mai joase ale muntelui, dincolo de privirea zeilor pământului sau a celorlalți zei.

Stă scris în manuscrisele pnakotice că Sansu n-a găsit nimic altceva decât gheață și stâncă atunci când s-a cățarat pe Hatheg-Kla, în primele vârste ale lumii. Totuși, când oamenii din Ulthar, Nir și Hatheg își învinseră

teama și urcară muntele, ziua, în căutarea lui Bazai înțeleptul, găsiră gravat în piatra muntelui un curios simbol ciclopic de cincizeci de coți lățime, ca și cum stânca ar fi fost cioplită cu o daltă uriașă. Iar simbolul semăna cu cele întâlnite de învățați în niște părți ale manuscriselor pnakotice prea vechi pentru a mai putea fi descifrate.

Barzai înțeleptul n-a mai fost găsit niciodată, iar Atal, preotul hărăzit cu sfințenie, n-a putut nicicând să se roage pentru odihna sufletului său. De atunci și până azi, oamenii din Ulthar, Nir și Hatheg se tem de eclipse și se roagă în noaptea când aburi albicioși ascund vârful muntelui și luna. Iar deasupra cețuri lor de pe Hatheg-Kla, zeii pământului dansează uneori cu amintirile lor, căci se știe în siguranță deplină. Le place să vină din necunoscuta țară Kadath, pe corăbiile lor de nori, să se joace ca în timpurile vechi, când pământul era tânăr și oamenii nu se cățărau pe culmile inaccesibile.
